

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 187/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. mája 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti C., s. r. o., B., zastúpenej advokátkou JUDr. A. C., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 194/2009 z 30. novembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti C., s. r. o., o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2010 doručená sťažnosť spoločnosti C., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 194/2009 z 30. novembra 2009 (ďalej aj „uznesenie z 30. novembra 2009 alebo „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania na strane odporcu vedeného Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 21 C 90/2006.

Uznesením č. k. 21 C 90/2006-200 z 21. novembra 2008 okresný súd odňal navrhovateľovi oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku za návrh na začatie konania o náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu do 50 400 Sk, uložil mu povinnosť doplatiť súdny poplatok v sume 50 400 Sk a nad túto sumu ponechal v platnosti oslobodenie navrhovateľa od platenia súdnych poplatkov.

Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie z dôvodu neúplne zisteného skutkového stavu o rozsahu zmeny pomerov navrhovateľa, než aká v skutočnosti v jeho prospech nastala od 20. októbra 2006, keď bolo vydané uznesenie okresného súdu č. k. 21 C 90/2006-74 o oslobodení navrhovateľa od platenia súdnych poplatkov nad sumu 5 000 Sk.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) odmietol odvolanie sťažovateľky uznesením č. k. 14 Co 22/2009-223 z 18. februára 2009 podľa § 218 ods.1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) s odôvodnením, že sťažovateľka nie je oprávnená podať proti uzneseniu okresného súdu č. k. 21 C 90/2006-200 z 21. novembra 2008 odvolanie, pretože ním nemôže byť žiadnym spôsobom dotknutá, keďže oslobodenie od platenia súdnych poplatkov sa týka len navrhovateľa.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, v ktorom uplatnila dovolací dôvod spočívajúci v odopretí možnosti konať pred súdom z toho hľadiska, že sa jej odňalo právo domáhať sa zrušenia nezákonného rozhodnutia, na základe ktorého je navrhovateľ neodôvodnene zvýhodnený a ktoré je v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

O podanom dovolaní rozhodol najvyšší súd uznesením z 30. novembra 2009 právoplatným 25. januára 2010 tak, že dovolanie sťažovateľky odmietol ako podané neoprávnenou osobou.

Podľa sťažovateľky napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože „*Pri určení osoby oprávnenej na podanie dovolania zákonná úprava vyžaduje splnenie výlučne jednej podmienky, a to že takouto osobou musí byť účastník konania (čo v prípade sťažovateľa a ním podaného dovolania splnené bolo). Právny názor vyslovený Najvyšším súdom Slovenskej republiky, že dovolanie môže podať len ten účastník, ktorého sa rozhodnutie priamo dotýka, resp. ovplyvňuje jeho postavenie, je v rozpore s citovaným ustanovením. Takéto obmedzenie zákon v ust. § 240 O. s. p. a ani v žiadnom inom ustanovení neobsahuje... Ust. § 218 ods. 1 písm. b) O. s. p. neobsahuje možnosť odmietnuť dovolanie podané účastníkom tak, ako to vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky.*“.

Sťažovateľka v sťažnosti tiež uviedla, že rozhodnutie o uložení povinnosti zaplatiť súdne poplatky sa dotýka aj postavenia odporcu vzhľadom na dôsledky nezaplatenia súdneho poplatku vyplývajúce z § 10 zákona o súdnych poplatkoch.

Podľa sťažovateľky odmietnutím podaného dovolania najvyšší súd porušil aj sťažovateľkino právo na rovnosť účastníkov v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Dôsledky sťažnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 30. novembra 2009 pre rovné postavenie sťažovateľky a navrhovateľa v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 21 C 90/2006 „*znamenajú, že porušenie rovnosti v súdnom konaní možno namietať len pri takom rozhodnutí, z ktorého právo či povinnosť sa výslovne týka priamo všetkých účastníkov... Uvedené vedie k neústavnému záveru o akceptovateľnosti porušenia zákona a princípu rovnosti v prípadoch, v ktorých sa rozhodnutím výslovne ukladá povinnosť len jednému účastníkovi.*“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo spoločnosti C. s. r. o., so sídlom... B... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo 194/2009 zo dňa 30. 11. 2009 porušené.

II. Základné právo spoločnosti C. s. r. o., so sídlom... B... podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Cdo 194/2009 zo dňa 30. 11. 2009 porušené.

III. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Cdo 194/2009 zo dňa 30. 11. 2009 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vo výške 303,16 EUR vrátane DPH (slovom tristotri eur šestnásť eurocentov) na účet právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie

ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06).

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že sťažovateľka musí teda namietat' porušenie svojich základných práv, v spojitosti s konaním pred všeobecným súdom, resp. iným orgánom verejnej moci, čo je možné len vtedy, ak je v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu účastníkom konania, v ktorom namieta porušenie základných práv (m. m. II. ÚS 3/05).

Sťažovateľka namietala porušenie v sťažnosti označených základných práv uznesením najvyššieho súdu z 30. novembra 2009, ktorým najvyšší súd odmietol jej dovolanie ako podané neoprávnenou osobou. Sťažovateľka argumentovala, že najvyšší súd nesprávne právne posúdil vec, keďže jeho záver, že rozhodnutie o čiastočnom oslobodení navrhovateľa od súdnych poplatkov sa nedotýka aj postavenia sťažovateľky ako odporkyne v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 21 C 90/2006, čo je podľa nej v rozpore so zákonom a jeho dôsledkom je odňatie možnosti konať pred súdom, a teda porušením jej základného práva na súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že účastníkom konania o oslobodení od súdnych poplatkov bol iba navrhovateľ, ktorý uvedené konanie svojím návrhom inicioval. Ústavný súd poukazuje na to, že právo na podanie návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov je oprávnením poplatníka, teda navrhovateľa, a nie oprávnením sťažovateľky v procesnom postavení odporcu.

Keďže sťažovateľka nemá v predmetnom konaní o oslobodení od súdnych poplatkov procesné postavenie účastníka konania, nemohla v tomto konaní uplatňovať svoje procesné

práva a plniť procesné povinnosti. Z toho dôvodu nemohlo v posudzovanom konaní dochádzať k porušovaniu jej základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 205/04).

Z uvedeného vyplýva, že sťažnosť ústavnému súdu bola v tomto prípade podaná sťažovateľkou, ktorá nedisponuje aktívnou vecnou legitimáciou na jej podanie, a preto ju ústavný súd po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako podanú neoprávnenou osobou.

Nad rámec odôvodnenia ústavný súd uvádza, že najvyšší súd sa s argumentáciou sťažovateľky, podľa ktorej rozhodnutie o oslobodení, resp. čiastočnom oslobodení od súdnych poplatkov sa dotýka aj odporcu, nie iba navrhovateľa, teda poplatníka v napadnutom rozhodnutí, riadne vysporiadal. V súlade s ustálenou judikatúrou všeobecných súdov Občiansky súdny poriadok rozlišuje objektívne a subjektívne predpoklady prípustnosti dovolania. Subjektívny predpoklad znamená, že napadnuté rozhodnutie vyznelo v neprospech dovolateľa, pričom neprospech sa môže prejavíť neúspechom vo veci samej alebo v rozhodnutí procesnej povahy, ktoré znamená pre účastníka ujmu. Za také možno považovať aj rozhodnutie o čiastočnom oslobodení od súdnych poplatkov, proti ktorému je navrhovateľ ako účastník konania o oslobodení od súdnych poplatkov oprávnený podať opravný prostriedok, pretože mu nebolo vyhovené v celom rozsahu. V danom prípade podala dovolanie sťažovateľka ako odporca v predmetnom konaní, ktorej sa rozhodnutie o čiastočnom oslobodení navrhovateľa od súdnych poplatkov nijako nedotýka. Keďže ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť naznačujúcu svojvoľný postup najvyššieho súdu, ktorý by nemal oporu v zákone, bol nútený jej sťažnosť odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2010